

ELEKTRİK HİZMETİ KAMU HİZMETİDİR

Yeliz Şanlı *

4628 sayılı kanun çıkarılıncaya kadar, elektrik hizmetinin kamu hizmeti niteliğinde olduğu, gerek olması gereken düzeyinde, gerek kamu hukukunda, gerekse yargı kararlarında tersinin kimse tarafından iddia edilmediği bir saptama idi. Elektrik Piyasası Kanunu ile birlikte, elektrik alanı, “elektrik piyasa”sı olarak nitelendi ve elektrik faaliyetleri, “üretim”, “iletim”, “dağıtım”, “toptan satış”, “perakende satış”, “perakende satış hizmetleri”, “ithalat” ve “ihracat” olmak üzere ayrıştırıldı. Kanun’a göre, elektrik piyasası “elektrik enerjisi ve kapasite alım satımı veya ticareti faaliyetleri ile bu faaliyetlere ilişkin işlemler”dir. “Piyasa”ya giriş ve “piyasa”da faaliyet yürütmek için lisans almak gerekir. Bu bildirinin yanıt bulmak istediği soru, nasıl nitelendirildiğinden bağımsız olarak fakat “piyasa” biçiminde tanımlanmasının ne anlama geldiği sorusunu da dikkate alarak, elektrik hizmeti alanının, gerçekten bir “piyasa” alanı olup olmadığıdır. Zira elektrik hizmetinin, piyasa alanı olmadığı ve kamu hizmeti niteliğinde olduğu ya da tersi yöndeki saptama, elektrik hizmeti üretiminde söz konusu olabilecek muhtemel sorunlara vereceğimiz yanıtları, hukuki açıdan (yargı düzeni, kamu hizmeti ilkeleri, idari sorumluluk gibi) belirleyecek ve müdahale biçimlerini şekillendirecektir. Görüldüğü gibi piyasa-kamu hizmeti şeklinde kurulan bu ikilik, belirli bir kamu hizmeti kavrayışına dayanmakta ve somut olarak elektrik hizmeti üretiminin piyasa özelliklerini dışta bıraktığı ölçüde kamu hizmeti alanı olarak nitelendirilebileceğine işaret etmektedir. Bu nedenle ilkin, dayarılan kamu hizmeti kavrayışı ortaya konulacak ve ardından alana ilişkin hukuki metinler temel alınarak, elektrik hizmetinin kamu hizmeti niteliğinde olduğu ileri sürülecektir.

Kamu hizmeti, “siyasal alanın örgütünce (devletçe) kısmen veya tamamen üretim ilişkileri alanının zorunluluklarından bağışık kılınarak üstlenilen ve kamusal (siyasal) alana dahil edilen faaliyetlerdir”. Konusu, “toplumsal ihtiyaçları karşılayacak mal ve hizmet üretimi”dir. Temel alacağımız bu tanım, Onur Karahanoğulları’nın Kamu Hizmeti adlı kitabında yapılmaktadır.¹ Buna göre, devlet ya da siyasal alanın örgütü tarafından üstlenilen ve toplumsal ihtiyaçları karşılamaya yönelik bir faaliyet olarak (mal ya da hizmet üretimi)

---

* Asistan, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü.

¹ Onur Karahanoğulları, **Kamu Hizmeti (Kavram ve Hukuksal Rejim)**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002, 45, 54.

kamu hizmeti,² kapitalist toplumsal formasyonda, piyasa özelliklerinin kısmen ya da tamamen geçerli olmadığı nitelikler temelinde kendini gösterir. Zira, kapitalist üretim biçimi, ekonomik ve siyasal alan arasında kurulan karşılıklı ve birbirini gerektirir tarihsel bir ikilik üretir. Bunun anlamı, ekonomik alanın, piyasanın temel nitelikleri olarak ortaya çıkan eşitlik, özgürlük ve karşılıklılık ilişkileri üzerinde temellenmesi iken, bizzat üretim alanı kurallarının işleyişinin güvence altına alındığı siyasal alanın, “zor” üzerinde temellenmesidir. Bu halde, kullandığımız kamu hizmeti kavrayışı, eşitlik, özgürlük ve irade özgürlüğünün kurucu unsurlarını oluşturduğu piyasa kurallarının karşısında yer alan bir kamu hizmeti faaliyetinin varolup olmadığı sorusunu ortaya çıkarır. Daha somut olarak ve elektrik hizmeti açısından, kesmen ya da tamamen, mülkiyet özgürlüğü, sözleşme özgürlüğü ve eşitlik ilkeleri üzerine kurulu bir faaliyetin olmaması, bu alanın kamu hizmeti niteliğinde olduğu anlamına gelir.

4628 sayılı yasanın konusu, elektriğin üretimi aşamasından, perakende satış aşamasına kadar geçerli olan hukuki kurallardır. 4628 sayılı yasanın çıktığı 2001 yılına gelinceye kadar ve özellikle 80’li yılların ikinci yarısından itibaren, çeşitli hukuki düzenlemeler yapılmış ve bu düzenlemeler Anayasa Mahkemesi’nin iptal kararlarına konu oluşturmuştur. Bir ara hatırlatma yapmak gerekirse, iptal kararları iki gerekçe üzerine inşa edilmiştir: ilkin, Mahkeme’ye göre, “elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı ile ilgili etkinlikler kamu hizmetidir. Çünkü, bu etkinlikler, kamu yararına dönük, toplumun ortak gereksinmesinin karşılanmasına yönelik etkinliklerdir”.³ İkinci olarak, içeriği itibariyle “imtiyaz sözleşmesi” niteliğinde olan sözleşmelerin, yasa ile “özel hukuk sözleşmesi” olarak nitelenmesinin hukuki değeri yoktur.⁴ Zira, “eğer bir kamu hizmeti uzun süreli olarak özel girişime gördürülecekse, düzenlenen sözleşme imtiyaz sözleşmesi niteliğindedir”. Fakat, 1999 yılında Anayasa’nın 47. maddesinde yapılan değişiklik sonrası çıkarılan 4493 sayılı yasa ile idare ve özel şirketler arasında yapılacak sözleşmelerin özel hukuk hükümlerine tabi tutulmuş ve TEAŞ (Türkiye Elektrik Üretim Anonim Şirketi), TEİAŞ (Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi) ve TETAŞ (Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi) olmak üzere, merkezi yapılanma üçe bölünmüştür.

---

² Devlet tarafından üstlenilme iradesi çoğu zaman çelişkili bir nitelik gösterir. Örneğin, elektrik hizmeti üretimi hem sermaye birikimi için temel işleve sahip bir altyapı faaliyetidir, hem de toplumsal bir ihtiyacı karşılar niteliktedir.

³ 9.12.1994 tarih ve E.1994/43, K.1994/42-2 sayılı Anayasa Mahkemesi kararı.

⁴ 28.6.1995 tarih ve E.1994/71, K.1995/23 sayılı Anayasa Mahkemesi kararı.

4628 sayılı yasaya göre ve hali hazırda elektrik hizmeti üretiminin iki tarafı vardır: kamu ve özel tüzelkişileri (üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış grupları) ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK). Bu halde, elektrik hizmeti üretiminde yer alanlar, üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, otoprodüktör ve otoprodüktör gruplarıdır. Son iki grup (“kendi ihtiyacı için üretenler”) ve üretim, iletim, dağıtım grupları bir yana bırakıldığında, toptan ve perakende satış grupları, elektriğin “tekrar satışı için satışı” ve “tüketicilere satışı” ile ilgilidirler. Demek ki, hizmetin bütünleşik değil, parçalanarak yürütülmesi, hizmetin ticarileştirilme ve serbestleştirilme niyeti hakkında yeterince fikir verir. Fakat yeterli değildir. Ayrıntılandırmak için biz üretim, iletim ve dağıtım faaliyetlerini düzenleyen hukuk kurallarına bakacağız.

Üretim faaliyeti, özel ve kamu tüzelkişileri tarafından en az on, en çok kırk dokuz yıllık verilen üretim lisansı” alma koşuluna bağlıdır. Üretim faaliyetinin yürütüleceği alan özel mülkiyette ise, taşınmaz EPDK tarafından lisans sahibi özel kişi namına kamulaştırılabilir ya da intifa, irtifak, üst hakkı ya da uzun süreli kiralama yoluna gidilebilir.⁵ Özel üretim şirketlerine geçmeden önce, kamu üretim şirketlerinin, Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ) ile EÜAŞ’ın bağlı ortaklıklarından oluştuğunu, EÜAŞ’a Kanunla, DSİ’nin sahibi olduğu üretim tesislerinin devredildiğini, yani kamu mülkiyetindeki tüm üretim tesislerinin EÜAŞ bünyesinde toplandığını ve bir iktisadi devlet teşekkülü olarak EÜAŞ’ın elektrik üretim ve satış faaliyetini, “kamu yararını gözeterek” yürütmek zorunda olduğunu⁶ belirtelim.

Genel olarak üretim şirketlerini düzenleyen hukuki kurallara baktığımızda, şirketlerin hiçbiri, lisans yönetmeliğinde tanımlanmayan faaliyetlerde bulunamayacakları gibi, EPDK’dan izin almaksızın yürütebilecekleri faaliyetler de lisanslarında gösterilmelidir.⁷ Üretim lisansının tabi olacağı genel hükümlerin önemli bir kısmı, üretim faaliyetinin sürekli biçimde yürütülmesini sağlamaya yöneliktir. Söz konusu yükümlülüklerden hiçbiri, olağan “piyasa” yükümlülükleri değildir. Piyasada faaliyet gösteren herhangi bir şirket, adına kamulaştırma yapılması ayrıcalığına sahip olmadığı ve olamayacağı gibi, üretim faaliyetini sürekli kılmak ya da “kamu yararını gözetmek” zorunluluğuna tabi tutulamaz. Kaldı ki,

---

⁵ Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği, RG: 4.8.2002/24836, m.10/son.

⁶ Elektrik Üretim Anonim Şirketi Ana Statüsü, RG: 27.7.2006/26241, m.1.

⁷ Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği, m.17/4.

EPDK, bu yükümlülüklerin ihlal edilmesi durumunda, para cezası ve lisans iptali yetkilerinin yanı sıra, “üretim, iletim ve dağıtım tesislerinin inşası ve işletilmesi sırasında... kamu yararının korunması için... 3082 sayılı kanun” hükümleri uyarınca tedbir alma yetkisine sahiptir. 3082 sayılı kanun, “Kamu Yararının Zorunlu Kıldığı Hallerde Kamu Hizmeti Niteliği Taşıyan Özel Teşebbüslerin Devletleştirilmesi Usul ve Esasları Hakkında Kanun”dur.

Elektriğin iletimi faaliyeti, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) tarafından yürütülmektedir. TEİAŞ, aynı zamanda elektrik alanında kalması öngörülen tek kamu tekeldir ve sistem açısından kilit roledir. “Devletin genel enerji ve ekonomi politikasına uygun olarak elektrik iletim faaliyetinde bulunmak amacıyla kurulan” TEİAŞ, üretim kapasite projeksiyonunu hazırlamak, iletim yatırım planı yapmak, yeni iletim tesisleri kurmak, “bağlantı ve sistem kurma anlaşmaları” ile “yan hizmet anlaşmaları”ni akdetmek, iletim, bağlantı ve sistem kullanma tarifelerini hazırlamak, bakanlık kararı uyarınca enterkonnekte çalışmalarını yapmak, elektrik enerjisi üretimi, toptan satışı ve perakende satışında altyapıyı sağlamak, acil durumlarda ilgili lisans sahiplerine “talimat” vermek gibi yetki ve sorumluluklara tabidir.⁸

Elektrik dağıtım hizmetine baktığımızda, dağıtım şirketleri tarafından lisanslarında belirlenen bölgelerinde yürütülecek bir faaliyetle karşılaşyoruz. TEDAŞ’ın özelleştirme programına alınmasıyla, yirmi bir dağıtım bölgesi oluşturulmuştur ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından bu bölgelerde TEDAŞ’a ait dağıtım şirketleri kurulmuştur.⁹ Halen, dağıtım, tüketicilere perakende satış ve perakende satış hizmetleri faaliyetleri, TEDAŞ ve sahibi olduğu dağıtım şirketleri tarafından sağlanmaktadır. Kendi bölgelerinde tekel olarak hizmet yürütecek olan dağıtım şirketleri, perakende satış faaliyeti yürütebilecekleri gibi, üretim faaliyeti yürütmek ve kendi üretim şirketlerinden elektrik satın almak hakkına sahiptirler.¹⁰ Bu şirketlerin yükümlülüklerine genel olarak baktığımızda, ilkin, dağıtım şirketlerinin, “tüm müşterilere eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin yeterli, kaliteli ve sürekli elektrik enerjisi sunmak” zorunda olduklarını görürüz. Elektrik enerjisi kalitesinin

---

⁸ Türkiye Elektrik İletim anonim Şirketi Ana Statüsü, RG: 29.6.2001/24447, m.4.

⁹ Bu şirketlerden ikisi özelleştirilmiş ve devri yapılmış (Başkent EDAŞ ve Sakarya EDAŞ), ikisinin ihaleleri tamamlanmış (Meram EDAŞ ve Aras EDAŞ) ve ikisi ise özelleştirme programından çıkarılmıştır (Menderes EDAŞ ve Göksu EDAŞ). http://www.oib.gov.tr/2009/dosyalar/TEDAS%20Teaser_tur_2009.pdf (13.8.2009).

¹⁰ Elektrik P,iyasası Kanunu, m.3/c-3.

türleri ve tabi olduğu ölçütler, ayrıntılı olarak ve yönetmelikle düzenlenmiştir.¹¹ İkinci olarak, dağıtım sistemine bağlantı talebinde bulunan tüm gerçek ve tüzel kişilerin bu taleplerinin karşılanması, yani bağlantı anlaşması yapılarak hizmet verilmesi zorunludur. Lisans Yönetmeliği'nin 38. maddesine göre, iletim ve dağıtım şirketleri tarafından bağlantı yapılmamasına dayanak olarak gösterilecek ve teknik nitelikte olan gerekçeler dışındaki tek gerekçe, “yapılması istenen bağlantı ve elektrik enerjisi nakil işleminin *kamu hizmeti yükümlülüklerini* engellediğinin, TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerce belgelenmesi” durumudur. Bağlantı ve/veya sistem kullanım anlaşması, belirli bir bölgede dağıtım hizmetini üstlenen dağıtım şirketinin, iletim sistemi ile olan hukuki ilişkisidir. 4628 sayılı yasaya göre, “ilgili bağlantı ve sistem kullanma tarifesinin fiyatları, hükümleri ve şartlarını içeren ve bir üretim şirketi, otoprodüktör, otoprodüktör grubu, dağıtım şirketi ya da tüketicilerin iletim sistemine ya da dağıtım sistemine erişmeleri ya da bağlantı yağmaları için ilgili kullanıcıya özgü koşul ve hükümleri kapsayan” bu anlaşmalar, kategorik olarak imtiyaz rejiminin özelliklerini göstermektedir. Genel hükümleri içeren birinci bölüm ile özel hükümleri ve ekleri içeren iki bölümden oluşan anlaşmalarda, yükümlülüklerin ihlali durumunda cezai şart öngörülmekte, genel hükümler EPDK tarafından değiştirilebilmekte, kullanıcı lehine kamulaştırma hakkı tanınmakta ve TEİAŞ'ın tek taraflı fesih hakkı düzenlenmektedir. Bu yükümlülüklerin hiçbiri, “piyasa”da faaliyet yürüten özel hukuk kişileri için öngörülebilir yükümlülüklerden değildir.

Elektrik hizmeti üretiminin diğer tarafında, kamu tüzelkişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, düzenleme, denetim ve yaptırım uygulama yetkisine sahip olan EPDK'nın olduğunu söylemiştik. Lisansların verilmesi, iptal edilmesi ve dağıtım bölgeleri için lisans iptalinin zorunlu olduğu durumlarda önceden gerekli tedbirlerin alınması, hizmetin kaliteli, kesintisiz ve sürekli verilmesini sağlamak için yönetmeliklerin hazırlanması, değiştirilmesi, denetimi, fiyatlandırma esaslarının tespit edilmesi, toptan satış, iletim, dağıtım ve perakende tarifelerinin onaylanması ve değiştirilmesi, kamu yararının zorunlu kıldığı hallerde kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüslerin devletleştirilmesi hakkında kanun uyarınca gerekli tedbirlerin alınması ve nihayet talep halinde kamulaştırma yapılması, Kurumun görev ve

---

¹¹ Elektrik Piyasasında Dağıtım Sisteminde Sunulan Elektrik Enerjisinin Tedarik Sürekliliği, Ticari ve Teknik Kalitesi Hakkında Yönetmelik, RG: 12.9.2006/26287.

yetkileri arasındadır.¹² Hizmetin üretimi açısından kritik olan nokta ise, lisans usulüdür. Bu nedenle lisansın hukuki niteliği üzerinde düşünmek gerekir:

Elektrik hizmeti üretimi için öngörülen lisansın, bir tür “ruhsat” olarak değerlendirildiği ve fakat “kolluk ruhsatı” ile “kamu hizmetinin özel kişilere gördürülmesi yöntemi olarak ruhsat” arasında ayırım yapıldığı görülmekle birlikte,¹³ kamu hizmetinin ruhsat ile görülmesinin mümkün olmadığı¹⁴ ya da ruhsatın “kamu hukukunda özgürlüklerin düzenlenmesi yöntemlerinden biri” olduğu ve bir kamu hizmeti alanı söz konusu ise ruhsat sisteminin geçerli olmaması gerektiği şeklinde yaklaşımlar¹⁵ mevcuttur. Bu yaklaşımların ortak noktası, klasik anlamıyla kolluk ruhsatı olarak değerlendirilemeyecek bir usulün söz konusu olmasıdır. Çünkü, söz konusu lisans usulü ya da izin sistemi, kamu hizmetinin “statüter” bir ilişki içinde görülme şekli olarak ortaya çıkmakta ve hizmetler üzerindeki denetimi “kolluk denetimini aşan ve hizmete içten müdahaleye varan” şekilde gerçekleştirmektedir.¹⁶ Elektrik hizmeti üretimi alanında, gerek lisansların tabi olduğu hukuki hükümler, gerekse EPDK’nın sahip olduğu yetki ve sorumlulukların hiçbiri, elektrik hizmeti üretimine dışsal yetkiler değildir; aksine hizmetin ne şekilde ve nasıl yürütüleceğine ilişkin yetkililerdir. Örneğin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe göre ruhsat, kamu düzenini sağlamak ve korumak amacıyla yönelik olarak kolluk işlevini ifade ederken, elektrik hizmeti üretiminde geçerli olan yükümlülükler, kolluk işleviyle denetlenen “özel girişim alanı” değil, kamu hizmeti alanını ifade etmektedir. Anayasa Mahkemesi bir kararında, özel öğretim kurumları tarafından Milli Eğitim Bakanlığı’ndan alınacak “kurum açma izni”ni, “...burada, her ne kadar bir sözleşme yoksa da, giderleri ve riski kendisine ait olmak ve hizmetten yararlananların aldığı ücretle, yatırımları amorti etmek üzere bir kamu hizmeti kurulması ve işletilmesi söz konusudur. O halde, özel okulların yaptığı hizmetin ‘kamu hizmeti imtiyazı’na benzer yönünün daha ağır bastığı ortadadır” şeklinde

---

¹² EPK, m.4-5.

¹³ Metin Günday, **İdare Hukuku**, 8. Baskı, İmaj Yayıncılık, Ankara, 2004, 327.

¹⁴ Ülkü Azrak, “Devletçe İşletilecek Madenler hakkında Kanun”a ilişkin Anayasa Mahkemesi kararı Üzerine Düşünceler”, **Yargı**, 1980, 47, 10-14.

¹⁵ Karahanoğulları, **Kamu Hizmeti**, 319-320.

¹⁶ Şeref Gözübüyük, Turgut Tan, **İdare Hukuku Genel Esaslar**, C. 1, 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2004, 647.

değerlendirmektedir.¹⁷ Benzer bir değerlendirme, 4000 sayılı yasa ile telekomünikasyon alanında öngörülen lisans ve ruhsatlara ilişkin kararında da görülebilir: “*Ek 18. maddenin birinci fıkrasına göre sermaye şirketlerine verilecek işletme lisans ve ruhsatlarının niteliğine gelince; 406 sayılı Yasa'nın 1. maddesinde yapılan değişiklik sonucu kurulan Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi'nin “özel hukuk hükümlerine bağlı” olduğunun öngörülmesi ek 18. maddenin 1. fıkrasına göre verilecek işletme lisans ve ruhsatlarının da özel hukuk kurallarına bağlı olması sonucunu doğurmaz...Ancak, birinci fıkradaki katma değerli hizmetlere ilişkin işletme lisans ve ruhsat sözleşmelerinin Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi tarafından yapılması durumunda da sözleşmelerin ‘imtiyaz sözleşmesi’, daha geniş bir tanımla ‘idari sözleşme’ olma niteliği değişmeyecektir...3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında yasa uyarınca, Bakanlığın lisans ve ruhsat verdiği şirketler için koşulları belirleme, gözetim, denetim ve yaptırım uygulama yetkisi vardır. Gerçekten de kamu hizmetinin özel teşebbüse gördürülmesine ilişkin olan ve yönetime üstünlük tanınan, koşullarını ulaştırma bakanlığının belirleyeceği sözleşmeler imtiyaz sözleşmeleridir” sonucuna varmaktadır.¹⁸ Nihayet Mahkeme, telekomünikasyon alanına ilişkin 4502 sayılı yasa ile ilgili kararında, “telekomünikasyon altyapısı işletmek için Kurumla imtiyaz sözleşmesi yapan veya bunun hüküm ve sonuçlarını doğuran bir ruhsat alan işletmeci sözleşmesinde...” diyerek, gerekçesini kurmaktadır.¹⁹ Sonuç olarak, aktarılan kararlarda, elektrik hizmeti üretiminde geçerli olan lisans usulüne benzer usuller, imtiyaz sözleşmesinin “hüküm ve sonuçlarını doğuran bir ruhsat” ya da “kamu hizmeti imtiyazına benzer bir usul” olarak görülmektedir. Aynı saptamalar, elektrik hizmeti üretimi lisansları için tekrar edilebilir. Bu alanda geçerli olan lisanslar, bir tür “örtülü imtiyaz” olarak nitelenebilir. Özel hukuk kişileri, kurumdan alacakları lisanslar ile kar ve zararları kendilerine ait olmak üzere kamu hizmetini yürütmekte ve EPDK, hizmet üzerinde, koşulların belirlenmesi, gözetimi, denetimi ve yaptırım uygulama yetkilerini kullanmaktadır. İdare, hizmetin belirlenen koşullara uygun olarak yürütülmesinden sorumludur.*

Sonuç olarak, elektrik alanının özel şirketlerin güvenceli olarak kar edebilecekleri bir alan olarak, yeniden yapılandırılmak istendiği, elektrik kamu hizmetinin parçalanarak ve

---

¹⁷ 12.4.1990 tarih ve E.1990/4, K.1990/6 sayılı Anayasa Mahkemesi kararı.

¹⁸ 22.12.1994 tarih ve E.1994/70, K.1994/65-2 sayılı Anayasa Mahkemesi kararı.

¹⁹ 26.3.2003 tarih ve E.2000/17, K.2000/46 sayılı Anayasa Mahkemesi kararı.

KİT'lerden arındırılarak, KİT'ler etrafında birikmiş bölüşüm ilişkilerinin, sermaye lehine ve özel sermayenin faaliyet gösterebileceği bir şekilde düzenlenmek istendiği açıktır. Fakat, elektrik hizmetinin kamu hizmeti niteliğinde olduğu, yani piyasa alanının kurucu nitelikleri olarak eşitlik, mülkiyet ve girişim özgürlüğü ilkelerinin elektrik alanı açısından söz konusu olmadığı ve serbestleştirme ve ticarileştirme iradesine rağmen hizmetin piyasa alanında görülmediği eklenmelidir. Hukuki ve toplumsal müdahale olanakları açısından bunun kabulü önkoşuldur.